

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/586/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

296/2015. (VII. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. szeptember 15-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2015. július 30-án – Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a Testület ügyfélszolgálatán szóban terjesztette elő a beadványát. A meghallgatás során előadta, hogy 2014. szeptember 5-én 9 óra és 9 óra 15 perc között a panaszos lakása előtt megjelent 6 civil, majd később négy rendőr, majd utána még 4 rendőr. A 6 civil (egyik közülük végrehajtó) közül az egyik felszólította, hogy hagyja el a lakást, mivel az nem a tulajdona, ezért zárat akarnak cserélni. Panaszos igazolást kért, melyet nem kapott a rendőröktől. Panaszos szerint a végrehajtó jogosultság nélkül tevékenykedett, kérte a rendőröket, hogy tartóztassák le a végrehajtót, erre a rendőrök nem kezdeményeztek intézkedést. A rendőrök felszólítására panaszos végighallgatta (többször) a végrehajtót. A végrehajtó panaszos szerint nem követte a Vht. foganatosításra vonatkozó sorrendet tartó felsorolását.

Panaszos nem kapott az ítélet óta végrehajtási lapot, a végrehajtási iratokat egyáltalán nem látta.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

A helyszíni eljárás során a rendőrök csak arra szólították fel, hogy hallgassa végig a végrehajtót, aki a másfél órás helyszíni eljárás során 5 alkalommal ugyanazt ismételte el, teljesen figyelmen kívül hagyva panaszos érveit.

A rendőrök tájékoztatták panaszost, hogy nem hatósági tanúként, hanem rendőrként vannak jelen. Amikor a panaszos a vita során kilépett az ajtó elé, és bezárta az ajtót, a végrehajtó közölte, hogy fel fogják törni az ajtót.

A panaszos követelte a végrehajtó letartóztatását, mivel jogosultság nélkül végzi a tevékenységét, mivel nem felel meg a végrehajtói kinevezés feltételeinek és álláspontja szerint több okiratot is meghamisított.

A panaszos ekkor kinyitotta az ajtót, a rendőrök pedig felszólították, hogy vegye magához az iratait. A panaszos visszakérdezett, hogy a több száz oldalas iratanyagait vigye magával?

A rendőrök előállították a panaszost jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés miatt. Az előállító helyiségbe 11 óra 30 perckor helyezték el. A letételezés során eltűnt a kulcsesomója, amit nem is szerepeltettek a jegyzéken és amin 30 másik lakás kulcsa is rajta volt, mivel műszaki ellenőrként dolgozik.

A rendőrkapitányságon nem hallgatták meg, a szabadításakor 14 óra 30 perckor kapott egy idézést. Az intézkedés során a rendőrök felvételt is készítettek.

A panaszos este visszament a kapitányságra, hogy érdeklődjön. Ott megtudta, hogy a felvételen nem szerepel a kulcsesomója, mert állítólag csak deréktól felfelé vették fel a személyeket. Az ügyeletes végül is kitiltotta az épületből, amikor feljelentést akart tenni, akkor „elzavarta”, mondván, hogy csak idézésre tartózkodhat az épületben.

A panaszos több ügyészségen és a Végrehajtói Kamaránál is bejelentést tett az ügyben. Az ingatlan a panaszos a tulajdona, de csak 2006-ban került a nevére, mert a hagyatéki eljárás közben elhunyt a közjegyző.

A panaszos sérelmezi, hogy sem a civilek, sem a rendőrök nem azonosították magukat. A rendőrök jólláthatósági átvetőben voltak, a panaszos nem tudta az azonosító számukat leolvasni. A rendőrök nem igazoltatták a civileket a panaszos kérése ellenére.

A végrehajtást kérő a közös képviselő volt.

A panaszos az eset óta nem tud hazamenni, a személyes tárgyaihoz, a munkájával kapcsolatos irataihoz nem tud hozzájutni, gyakorlatilag hajléktalan.

A panaszos kijelenti, hogy a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság vele szemben elfogult, több korábbi ügyében is nem az illetékes Kerület jár el ez okból.

2) A panaszos másolatban átadta az előállításról készült jelentést, a letéti jegyzőkönyvet, a fogvatartottak jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót, és a szabálysértési idézést, az előállításról szóló igazolást, a meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet és a feljelentését, ezen iratok részletes ismertetésétől a Testület eltekint, illetve az állásfoglalás II. részében ismerteti a relevánsakat.

A Testület a csatolt feljelentésből annyit rögzít, hogy a panaszos a panaszbeadványával azonosan adja elő a történetet. Állítása szerint kérte a rendőrt, hogy tájékoztassa a jogairól, mivel ő ismeri az ide vonatkozó jogszabályokat. A rendőr azonban semmiről sem tájékoztatta.

A panaszos előadta, hogy a végrehajtó nem felel meg a kinevezési feltételeknek, mert 2008. április 1-től csak jogász lehet végrehajtó, és egyik férfi sem volt az. A panaszos elmondta a kárkező osztályvezetőnek is, hogy nincs végrehajtási záradék az ítéleten, amit végre szeretnének hajtani. A rendőr elmondta, hogy ők csak azért vannak ott, hogy felügyeljék a panaszos és a végrehajtó testi épségét. A panaszos elmondta, hogy csak őt igazoltatták. Nem kapott végrehajtási lapot, a rendőr pedig arra kérte, hogy tegyen eleget az intézkedésnek.

A panaszos sérelmezte, hogy az árverezésről nem értesítette a végrehajtó, csak egy árverési jegyzőkönyvet kapott. A bíróság 2007-ben törvénysértő ítéletet hozott, egy társasági szerződés és jogosultság nélküli cég indított ellene eljárást a Budai Központi Kerületi Bíróságon.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az előállításról készült jelentés szerint 2014. szeptember 5-én 10 óra 50 perckor a rendőrök a Naphegy u. 49. sz. alatt az Rtv. 29. § alapján igazoltatták, az Rtv. 31.§ (1) bekezdés szerint átvizsgálták és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján előállították a panaszost. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírásaként a jelentés rögzíti, hogy a végrehajtó megkeresése alapján jelent meg a kérdéses ingatlannál a r. őrnagy 9 órakor.

A helyszínen jelen volt S. E. bírósági végrehajtó, É. J. bírósági végrehajtó és W. P. az új tulajdonos, illetve G. Z. zárszakértő.

Az I. emelet 2. számú lakásnál az ott lévő csengő nem működött, ezért kopogtak. Ám a többszöri hangos kopogtatásra sem nyitott ajtót senki sem. A szemközti lakó elmondta, hogy Bozsik Pétert már régóta nem látta. A kopogtatás folyamatos volt, amire nem reagált a lakásból senki sem.

Ezután G. Z. a lakás zárszerkezetét próbálta kinyomni, mikor a lakásból előlépett a panaszos. Ekkor a végrehajtó többször is tájékoztatta a panaszost a jelen cselekményről, illetve arról, hogy a végrehajtás eredményes befejezése érdekében mit kell tennie.

Bozsik Péter emelkedett hangnemben folyamatosan azt követelte, hogy az eljárást azonnal szüntesse meg a r. őrnagy, és a végrehajtót tartóztassa le, mert ezt az eljárást nem lehet végrehajtani, közben „buta, ostoba és hülye” szavakkal illette a végrehajtókat és az egész igazságszolgáltatást.

A végreható több esetben felszólította a panaszost, hogy a lakást önként adja át és a személyes holmiját vegye magához, a zárcserét pedig ne akadályozza. A panaszos tevőlegesen ennek nem tett eleget, hanem folyamatosan visszakérdezett, kétségbe vonta ismételten az eljárást, azt hangoztatta, hogy a bíróság határozatát nem fogadja el, így nem lehet semmit sem tenni.

A fentieket követően a helyszínre érkezett 10 óra 30 perckor M. L. r. fhdgy mb. rendészeti osztályvezető, illetve K. Zs. r. ftörm szolgálatparancsnok.

Ezt követően 1 órai tájékoztatás, illetve kérést követően ismételten, dokumentált formában a panaszos fel lett szólítva, hogy a bírósági végrehajtó kérésének tegyen eleget, melynek nem volt hajlandó eleget tenni.

Ezt követően a rendőri felszólításnak, hogy a végrehajtó által elmondottakat hajtsa végre, tegyen eleget, erre ő azt válaszolta, hogy a rendőrnek eleget tesz, de nem cserélnék zárat az ajtón.

Ezt követően, mivel a panaszos a másfél óra időtartamban végrehajtott, folyamatos kérésnek nem tett eleget, a felszólításnak nem tett eleget, további intézkedés végett előállították a rendőrkapitányságra, ahol sérülés- és panaszmentesen átadták a készenléti csoportvezetőnek.

Az előállításban még részt vett T. B. r. törm. és L. R. r. törm. A kapitányság épületében a panaszos ruházatát átvizsgálták, amely során közbiztonságra veszélyes vagy bűncselekmény elkövetésére alkalmas eszköz nem került elő.

11 óra 35 perckor az ingatlant átadása megtörtént az új tulajdonosnak, a zárat lecserélték, a lakást hivatalosan lezárták.

A panaszost sérülés és panaszmentes állapotban 14 óra 30 perckor szabadították.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) Az előállításról készült igazolás szerint a panaszos 2014. szeptember 5-én 10 óra 50 perctől 14 óra 30 percig volt előállítva a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon. Az előállítás ideje alatt sérülése, panasza nem keletkezett.

3) A rendőrség megküldte a végrehajtó 2014. augusztus 13-án kelt megkeresését, amelyben a panaszos címén fogvatartott végrehajtás biztosítására 2 fő rendőri segítséget kért. A végrehajtás időpontja 2014. szeptember 5-e 9 óra.

4) Az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyek nyilvántartása szerint a panaszos szeptember 5-én 10 óra 50 perctől 14 óra 30 percig volt előállítva.

5) A fogvatartott étellel történő ellátásáról szóló nyilatkozat szerint a panaszos aláírásával megerősítve, úgy nyilatkozott, hogy ételmezeztetést nem kér.

6) Az előállított személyekre vonatkozó nyilatkozat szerint a panaszos hozzátartozó vagy más személy kiértékelését nem kérte.

7) A fogvatartottak jogorvoslati lehetőségeiről szóló tájékoztatót a panaszos 2014. szeptember 5-én 11 óra 30 perckor átvette.

8) A rendőrség megküldte a letéti jegyzéket, amelyet a panaszos aláírt. A jegyzék nem tartalmazza, hogy a panaszostól elvettek volna kulcsot vagy kulccsomót.

9) A kapitányságvezető az átiratában előadta, hogy az intézkedésre (végrehajtási cselekmény biztosítása) a végrehajtó megkeresése alapján került sor. A helyszínen 6 fő rendőr volt jelen, illetve a két végrehajtó, az új tulajdonos és a zárszakértő. A rendőrök a Rendőrség Öltözködési Szabályzatának megfelelően voltak felöltözve, 4 fő szolgálati egyenruhában (pantalló kék inggel, két fön jólláthatósági átvető is volt), 2 fő pedig bevetési gyakorlóban volt jólláthatósági átvetővel. A panaszos igazoltatása során közölték vele az Rtv. 20.-ban foglaltakat, a később érkező két rendőr szintén egyenruhába volt és ők is eleget tettek a közlési kötelezettségüknek.

A panaszos valóban a végrehajtását követelte, mondván nincsen meg a szükséges végzettsége, így jogszerűtlen a végrehajtás.

A letétezt követően a szabadításkor valamennyi vagyontárgyát visszakapta, amit aláírásával tudomásul vett. A letét el van zárva, az iroda a csoportvezető távollétében a helyiség zárva van. Az előállítás során a panaszos nem jelezte, hogy eltűnt volna a kulcsa. Az előállító helyiségnél, illetve a letéti tárgyak tárolására szolgáló helyen nem készült kamerafelvétel.

10) A rendőrség megküldte az intézkedésről készült 16 perces videofelvételt.

A helyszínre érkező osztályvezető eleget tesz az rtv. 20. §-i kötelezettségeinek, majd tájékoztatja a panaszost arról, hogy a végrehajtó ismertetni fogja a végzést, ez még nem rendőri intézkedés, de ha nem tesz eleget, akkor rendőri intézkedést fognak kezdeményezni, ugyanis ha nem tesz eleget a rendőri felszólításnak az szabálysértés, és akkor kényszerítőeszközt alkalmaznak vele szemben. Tájékoztatja, hogy az intézkedésről felvétel készül és kéri, hogy emberi hangnemben, nyugodtan kommunikáljanak egymással.

A panaszos kérdésére elmondja továbbá, hogy a végrehajtással kapcsolatos jogorvoslatok nem hozzátartoznak, ő csak a végrehajtó kérésére a végrehajtási biztosítása végett intézkedik. Ismét elmondja, hogy működjön együtt a panaszos, és a végrehajtó után meghallgatják. A panaszos ismét kérdezeni akar. Elmondja, hogy ő feljelentette a végrehajtót mind a nyomozó ügyészségen, mind az Kerületi Rendőrkapitányságon, kérte a sürgős eljárást és kérte, hogy a rendőrök nézzék meg ezt a korábbi feljelentését. És ha szükséges, akkor újra feljenti a végrehajtót, mert semmilyen választ sem kapott a korábbiakra. Álláspontja szerint a kerületi rendőrség elfogult, a nyomozó ügyészség meg áttette az iratot a végrehajtói kamarának.

A rendőr elmondja, hogy a panaszos által kezdeményezett eljárások a jelenlegi végrehajtásra semmilyen kihatással nincsenek. Ismét felhívja az együttműködésre a panaszost, és tájékoztatja ennek hiányának a következményeiről. A panaszos megkérdi, hogy hajlandóak-e a végrehajtást leállítani a panaszos védelemében. Amire a rendőr közli, hogy erre nincs lehetőségük, mivel jogerős végrehajtás van elrendelve. A panaszos visszakérdez, hogy lenne érvényes, amikor jogsértő az ítélet. A rendőr közbeszól, elmondja, hogy neki a végrehajtás jogszerűségét érintő észrevételek elbírálására nincs lehetősége.

A végrehajtó megkéri a panaszost, hogy szedje össze a személyes iratait, a szükséges gyógyszereit és a napi életvitelhez szükséges tárgyait, mivel az ingatlant az árverési vevőnek át fogja adni, a zárat le fogják cserélni és le fogják zárni az ingatlant, innentől 30 napon belül az irodában kérheti, hogy az árverési vevővel egyeztetett időpontban az ingóságait elvigye az ingatlanból. A kulcsokat széfben fogják őrizni, ha az ingatlant ezt követően feltöri, bűncselekményt követel el és fel fogják jelenteni. Ismételten felszólítják a személyes tárgyai összeszedésére.

A panaszos ezt követően követeli, hogy a rendőrség tartóztassa le a végrehajtót, az eljárást szüntessék meg, a zárat nem cserélheti el. Állítsa le a rendőr a végrehajtást, amíg a panaszos megbeszéli a kapitányságvezetővel a feljelentését. A rendőr megkéri a végrehajtót, hogy mutassa meg a végzést. A végrehajtó mutatja a végzést és elmondja, hogy a végzés alapján árverés volt, amelyen az ingatlant értékesítették. Az árverés ellen benyújtott jogorvoslati kérelmét a panaszosnak mind első, mind másodfokon elutasították.

A panaszos elmondja, hogy semmilyen végrehajtási lapot nem kapott, hogyan élhetett volna a jogorvoslati jogával, és egyébként is egy törvénysértő ítéletet, hogyan lehet végrehajtani.

A végrehajtó ismételten felszólítja a panaszost, aki ennek nem tesz eleget, ezért a végrehajtó kéri a rendőröket, hogy távolítsák el a panaszost a helyszínről a végrehajtás akadályozása és ellenszegülés miatt. Az őrnagy szól az egyik rendőrnek, hogy igazoltassa a panaszost. A rendőr odalép a panaszoshoz kéri az igazolványát, ellenkező esetben el kell állítania a kapitányságra. A panaszos közli, hogy most azonnal mehetnek. A r. őrnagy közbe szól, hogy először az együttműködésre kérnék. A panaszos közli, hogy ő a leállítást kéri, amire az őrnagy közli, hogy nekik erre itt nincs lehetőségük, majd megkérdi, hogy hajlandó-e együttműködni a végrehajtóval, amire közli, hogy ez a férfi nem lehet végrehajtó. A végrehajtó elmondja, hogy akit korábban kineveztek végrehajtónak, annak nem kell megfelelnie a 2008-as szabályoknak. A panaszos kis keresgélés után átadja az iratait. A r. őrnagy felszólítja, hogy működjön együtt a végrehajtóval, ellenkező esetben jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenséget, azaz szabálysértés követ el, aminek továbbfolytatása miatt elő fogják állítani, illetve szabálysértési eljárás indul ellene. Ismét felszólítja a panaszos azt együttműködésre, a panaszos pedig közli, hogy a végrehajtó nem jogszerűen jár el. A panaszos közli, hogy hajlandó együttműködni, de követeli, hogy ezt az eljárást állítsák le. A rendőr ismét megkérdi, hogy hajlandó-e együttműködni, amire igennel felel a panaszos, de amikor a rendőr azt mondja, hogy akkor kezdjük, a panaszos kijelenti, hogy ezt a végrehajtást nem lehet lefolytatni. Ezt követően még háromszor megkérdi a panaszost. A felek között vita alakul ki, amit a rendőr a korábbi kérdéssel próbál lezárni. A panaszos nem hajlandó együttműködni, mivel az azzal járna, hogy költözzön ki. A rendőrök végül előállítják a panaszost, akivel szemben nem alkalmaznak

kényszerítő eszközt. A panaszos önként megy a rendőrökkel. A kérdésére közli a végrehajtó, hogy le fogja zárni a lakást.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát és a XIII. cikkben rögzített tulajdonhoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos beadványában a rendőri intézkedés jogszerűségét egészében vitatta. A panaszos azért érezte feladatának, hogy tiltakozzon a kilakoltatás ellen, mert a végrehajtónak nem volt meg a szükséges végzettsége, és az ítélet törvénysértő volt, az ítélet nem volt ellátva végrehajtási záradékkal és erre tekintettel a rendőrségek nem volt joga eleget tenni a végrehajtó utasításainak.

A panaszos sérelme kapcsán a Testület utal rá, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Ezen rendelkezések értelmében tehát a Testület nem jogosult értékelni a végrehajtási eljárás és a végrehajtó magatartásának jogszerűségét - vizsgálatát kizárólag a végrehajtási eljárásban közreműködő rendőrökre, és az általuk foganatosított intézkedésekre nézve folytathatja le.

A rendőrség bírósági végrehajtási eljárásban való közreműködéséről az Rtv. 39. §-a rendelkezik. A jogszabályhely értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – egyéb esetek mellett – végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező. A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességeért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős. A birtokos távollétében történt behatolást követően – a végrehajtási eljárásban való közreműködés kivételével – a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiak szerint egészíti ki. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által fogatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. A rendőrt az erre irányuló kérelem alapján az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt fogatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre.

Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, amelynek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki. A rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem fogatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől. A rendőr szolgálati előjárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A Vht. alapvető rendelkezései között, az 5. §-ban az alábbiakat rögzíti. A bírósági végrehajtás során állami kényszerrel is el kell érni, hogy a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett teljesítse a kötelezettségét. Az állami kényszer – a törvény keretei között – elsősorban az adós vagyoni jogait korlátozhatja, kivételesen az adós személyiségi jogait is érintheti. Az adós személye elleni kényszercselekményt – a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) intézkedése alapján – a rendőrség végzi el. A rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetők, illetőleg alkalmazhatók, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.” A 45. § értelmében továbbá: „Ellenszegülés esetén a végrehajtó közvetlenül a legközelebbi helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett. A végrehajtó a rendőrség közreműködését feltünteti a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyvben.”

A rendőrség átiratában a Testületet arról tájékoztatta, hogy a végrehajtó megkeresésében az érintett ingatlan kiürítése miatt a szükséges rendőri segítség biztosítását kérte.

A Testület ismételten utal rá, hogy hatásköri szabályai értelmében a végrehajtás és a végrehajtói magatartás jogszerűségének a vizsgálatára nem jogosult, azt ugyanakkor kétséget kizáróan meg tudta állapítani, hogy a csatolt dokumentum és az idézett rendelkezések a rendőrség oldalán közreműködési kötelezettséget teremtettek az aktivisták tevékenységének alapjául szolgáló végrehajtási eljárásban. A helyszínen a rendőrök a végrehajtó előzetes kérésének, illetve a helyettes végrehajtó kilakoltatás során adott instrukcióinak megfelelően voltak kötelesek a végrehajtás eredményes lebonyolítása érdekében közreműködni. Megjegyzi továbbá a Testület, hogy a rendőrség nem jogosult a végrehajtást elrendelő okirat jogszerűségének felülbírálatára.

A Testület ehelyütt utal továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, miszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Testület álláspontja szerint a rendőrségnek a végrehajtó kérése, a közrendet és közbiztonságot veszélyeztető körülményre vonatkozó tájékoztatása nyomán intézkedési kötelezettsége keletkezett.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerű eljárást tanúsítottak, amikor a tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint fejtették ki, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valószínűzták meg.

2) A panaszos előállításával a Testület az alábbiakban foglalkozott.

i) A rendőrségi átirat szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján állították elő.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A Testület rendelkezésére álló dokumentumok szerint a panaszos előállítására a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés továbbfolytatása miatt került sor.

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges: a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására; c) ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

a) A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A rendőrség az előállítást megalapozó szabálysértésként a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésében szabályozott jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség tényállását jelölte meg. Eszerint „aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik.

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fent idézett szabálysértési tényállás (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson.

Utóbbi tényállási elem (az ellenszegülés) megállapításához pedig a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

A fentiekben a Testület már megállapította, hogy a rendőrség jogszerűen tartózkodott a helyszínen és jogszerűen biztosította a végrehajtó intézkedését. A videofelvételek pedig egyértelműen igazolják, hogy a panaszos nem volt hajlandó együttműködni a végrehajtóval, elállta az ajtót és önként nem ürítette ki a lakást.

b) Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított volna,
- az eljáró rendőrök felszólították volna ezen ellenszegülő magtartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta volna.

Az, hogy a helyszínen egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedés (a végrehajtás biztosítása) zajlott, a Testület rendelkezésére bocsátott információk alapján megállapítható volt. Az a rendelkezésre álló video- és hangfelvételek alapján az is megállapítható, hogy a panaszos elállta a végrehajtó útját, a rendőri felszólításra és tájékoztatásra csak a végrehajtó kinevezésének jogszerűtlenségét firtató kijelentésekkel reagált, így ellenszegült a rendőri intézkedésnek. A panaszost a videofelvételek tanúsága szerint többször is felszólították, arról is tájékoztatták, hogy a rendőröknek nincs jogköre a végrehajtás elrendelésének jogszerűségét felülbírálni, és hogy a panaszos már kimerítette a jogorvoslati lehetőségeit, ennek ellenére a panaszos továbbra sem volt hajlandó együttműködni (tehát megvalósult a továbbfolytatás is).

Mindezek alapján a panaszossal szemben felmerült a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség gyanúja és az előállításhoz a jogalkotó által megkívánt mind három feltétel is megvalósult, ezért az előállításnak a rendőrség által megjelölt Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja kellő jogalappal szolgált.

c) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés,

illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett f) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Tekintettel arra, hogy a panaszos elállta az ajtót és az együttműködést megtagadta, a Testület álláspontja szerint, a végrehajtás foganatosítása érdekében a panaszos eltávolításánál nem volt olyan enyhébb eszköz, ami biztosította volna a végrehajtás zavartalanságát. Erre tekintettel a Testület álláspontja szerint az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. § (2) bekezdésében meghatározott arányossági követelményeknek is, így az előállítás arányos is volt.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga az előállítás jogszerűtlensége miatt.

ii) Az előállítás időtartamát a Testület az alábbiakban értékelte.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2014. szeptember 5-én 10 óra 50 perctől 14 óra 30 percig tartott. Az igazolás tartalmát az előállított személyekről készített kimutatás és a jelentés megerősíti.

Az iratokból kitűnik, hogy a fogvatartás ideje alatt a gyanúsítottal szemben a nyilvántartásból lekérdezésen kívül és az előállítással kapcsolatos nyilatkozatok (kb. fél óra) kitöltésén kívül nem zajlott más eljárási cselekmény. Az ingatan átadás és lezárása a jelentés szerint 11 óra 35 perckor megtörtént, így az előállítás célja (a panaszos akadályozó tevékenységének megszüntetése, a helyszínről eltávolítása) már ekkor teljesült, így amennyiben a panaszossal szemben nem végeztek más eljárási cselekményt (a szabálysértési eljárás keretében) a további fogvatartása már indokolatlan volt.

Mindezen okok miatt a szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig tartó, mintegy 3 és fél órás előállítás súlyosan sértette a panaszos személyi szabadsághoz való jogát, tekintettel arra, hogy vele szemben közel három órán keresztül semmilyen eljárási cselekményt nem végeztek.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos előállításának időtartama miatt sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök nem igazolták magukat.

A rendőrség ekörben arra hivatkozott, hogy a rendőrök eleget tettek az Rtv. 20. § szerinti kötelezettségnek, illetve a rendőrök ruházata megfelelt az öltözködési szabályzatnak.

A videofelvétel tanúsága szerint az utólag a helyszínre érkező osztályvezető bemutatkozott és közölte a jelenlétük okát és az intézkedés célját is.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőröknek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevüket és azonosító számukat közölniük kell.

A Testület korábban már számos állásfoglalásban kifejtette, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak.

A bemutatkozás elmulasztásának azért van alapjogi relevanciája, mert az adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

A Testület álláspontja szerint a rendőröket már akkor azonosítási kötelezettség terhelte, amikor a végrehajtást biztosító tevékenységük (Rtv. 39. §) megkezdődött, azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az ellentmondás ekörben nem feloldható, így az események nem rekonstruálhatóak. Ugyanakkor a videofelvétel alapján az bizonyosan megállapítható, hogy az utóbb helyszínre érkező, és az intézkedést irányító osztályvezető eleget tett az Rtv. 20. § rendelkezéseinek, ezért a Testület álláspontja szerint a panaszos egyrészt tudta az intézkedés célját, másrészt az intézkedő rendőr nevét is, így a korábbi rendőrök esetleges mulasztása esetén sem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, mivel a rendőri intézkedés innentől kezdve beazonosíthatóvá vált, így az esetleges mulasztás nem lehetetlenítette volna el a panaszos panaszjogának érvényesítését.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az azonosítási kötelezettség elmulasztása miatt.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a letétbe vett tárgyai közül nem kapta vissza a kulccsomóját.

A rendőrség megküldte a letéti jegyzéket, amelyen a panaszos aláírta, hogy visszakapta a tárgyait. A jegyzék nem tartalmazza, hogy a panaszostól elvettek volna kulcsot vagy kulccsomót.

A kapitányságvezető átirata szerint a letétezt követően a szabadításkor valamennyi vagyontárgyát visszakapta, amit aláírásával tudomásul vett. A letét el van zárva, az iroda a csoportvezető távollétében a helyiség zárva van. Az előállítás során a panaszos nem jelezte, hogy eltűnt volna a kulcsa. Az előállító helyiségnél, illetve a letéti tárgyak tárolására szolgáló helyen nem készült kamerafelvétel.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a letéti jegyzéken úgy nyilatkozott, hogy valamennyi tőle elvett tárgyat visszakapta, a szabadításakor pedig nem kifogásolta, hogy eltűnt volna valamilyen tárgya, a Testület megállapította, hogy a kapitányságon valamennyi nála lévő tárgyat visszakapta a panaszos. A rendelkezésre álló felvételen nem látható, hogy a panaszos a lakás és a gépkocsiba ültetés között elhagyott vagy leejtett volna valamilyen tárgyat.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a kulccsomóra vonatkozó kifogás megalapozatlan, ezért úgy döntött, hogy nem sérült a panaszos tulajdonhoz való joga.

V.

Állásfoglalásában a Testület saját hatáskörének hiányát állapította meg a végrehajtási eljárás és a végrehajtó magatartásának jogszerűségét illetően. A Testület megállapította, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerű eljárást tanúsítottak, amikor a tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint

fejtették ki, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg. Mivel a felvételek alapján megnyugtatóan tisztázható volt, hogy az intézkedő rendőr az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget téve azonosította magát, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet. A kulcsesomóra vonatkozó panasz kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tulajdonhoz való joga nem sérült.

A Testület álláspontja szerint az előállításra kellő jogalap birtokában került sor, ugyanakkor az előállítás időtartalma aránytalan volt, ezért súlyosan sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

A konkrét esetben megvalósult sérelem a Testület megítélése szerint – jellegénél fogva – eléri a súlyosság azon fokát, amely indokolttá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2015. július 30.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag